

ESPECIAL

LI 50 - abril 04

LLUITA

INTERNACIONALISTA

Aturem el feixisme i l'imperialisme
Per les llibertats dels pobles

1931-1936

Fora la monarquia! Visca la república!

Amb aquest Especial, en el qual essencialment reproduïm el del PRT del 96, volem començar l'anàlisi de què va representar la II República. En aquest número abordem el període comprès entre la instauració el 1931 i el començament de la guerra civil. Queda pel següent número què va ser la guerra, amb el procés de revolució i contra-revolució.

Secció simpatitzant de la Lliga Internacional dels Treballadors - IV Internacional (LIT - CI)

Cronologia de la II República (31-36)

1930.

28 de gener: Destitució de Primo de Rivera. El general Berenguer encarregat de formar govern.

17 d'agost: Signatura del Pacte de Sant Sebastià entre diversos grups no monàrquics d'oposició.

12 de desembre: A Jaca els oficials Galà i García Hernández proclamen la República. Fracassa i són afusellats. A Madrid són detinguts diversos membres del Govern Provisional de la República

15 de desembre: Sublevació republicana fracassada en el aeròdrom de Cuatro Vientos (Madrid)

marcial a Sevilla.

2 d'agost: Referèndum a Catalunya, favorable a l'Estatut de Núria.

19 de novembre: Alfonso XIII és jutjat i condemnat *in absentia* per les Corts.

9 de desembre: Les Corts aproven la Constitució.

1932.

1 de gener: Aixecament camperol i assassinat de guàrdies civils a Castillblanco.

5 de gener: Xoc d'obrers i Guàrdia Civil en Arnedo

20-27 de gener: Aixecaments en la conca del Llobregat. Vagues generals patrocinades per la CNT. Aprovació de la Llei de Divorci. Secularització dels cementiris.

24 de gener: Dissolució de la Companyia de Jesús i confiscació dels seus béns.

10 d'agost: Revolta fracassada del general Sanjurjo a Sevilla i de generals monàrquics a Madrid.

9 de setembre: Les Corts aproven l'Estatut de Catalunya que no era el de Núria.

15 de setembre: Les Corts aproven la Llei de Reforma Agrària.

1933.

gener: Motins anarquistes a Catalunya i en Casas Viejas (Cadis). La brutal repressió en Casas Viejas provoca una dura oposició al Govern.

2 de juny: Llei de Congregacions Religioses (estableix el cessament de l'activitat docent de l'Església al començament del curs 1933-34)

5 de novembre: Referèndum sobre l'Estatut basc.

19 de novembre: Eleccions generals. Vencen les dretes.

1934.

febrer: es funda l'Aliança Obrera.

3 de març: Vaga general de quatre setmanes a Saragossa organitzada per Durruti.

abril: Ocupació de Ifni. Llei d'Havers del Clergat. Crisi per l'amnistia de Sanjurjo.

5-11 de juny: Vagues camperoles a Andalusia i Extremadura. Detenció de diputats socialistes.

4 d'octubre: Lerroux forma

govern. La UGT crida a la vaga general perquè la república "és lliurada als seus enemics".

5 d'octubre: Insurrecció d'Astúries encapçalada per l'Aliança Obrera. Declaració de l'Estat de Guerra i enviament de la Legió Estrangera per a reprimir la comuna asturiana. No esclata la insurrecció a Madrid i a Barcelona pren un altre caràcter: Companys - successor de Macià - proclama la "República Catalana dintre de la Federació Espanyola". El 7 fracassa l'aixecament a Catalunya. La Generalitat i l'Estatut queden en suspens. Entre el 17 i el 20, cau Astúries: signant repressió.

1935.

13 de març: Crida a la unitat de les esquerres.

20 de desembre: El PSOE accepta formar coalició amb *Izquierda Republicana*.

1936.

15 de gener: Pacte i plataforma del Front Popular.

22 de febrer: Amnistia per als presos polítics.

23 de febrer: Suspensió del pagament de rendes pels arrendataris agrícoles d'Andalusia i Extremadura.

26 de febrer: Restauració de la Generalitat i del govern Companys a Catalunya. Franco és enviat a Canàries.

15 de març: La Falange és declarada il·legal i José Antonio és detingut. L'Exèrcit dona un ultimàtum a Azaña sobre els desordres.

16 de març: Decret que confisca els latifundis retornats a Andalusia.

juny: Vagues de construcció, electricistes i ascensoristes a Madrid. Enfrontaments sindicals a Màlaga i Cadis.

16 de juny: Discursos en les Corts de Calvo Sotelo i Gil Robles sobre els desordres.

13 de juliol: Assassinat de Calvo Sotelo a Madrid.

17-20 de juliol: Pronunciaments contra la República al Marroc i la Península. UGT i CNT declaren la vaga general; assalt a les casernes insurrectes. Comença la guerra civil.

1931.

14 de febrer: Dimiteix el govern Berenguer.

18 de febrer: Aznar presideix el nou govern.

12 d'abril: Eleccions municipals. Victòria de les candidatures republicanes.

14 d'abril: Formació d'un govern provisional republicà. Expatriació del rei. Proclamació de la República a Eibar i després a Barcelona. Macià proclama la República Catalana. Proclamació a Madrid.

10-11 de maig: Disturbis i incendi d'edificis religiosos a Madrid, València i altres ciutats.

14 de juny: Presentació de l'Estatut de Estella, avantprojecte d'Estatut d'Autonomia per al País Basc i Navarra.

28 de juny: Eleccions generals a Corts Constituents

29 de juny: Azaña, ministre de la Guerra, decreta el tancament de l'Acadèmia Militar de Saragossa per considerar-la anti-republicana.

4 juliol: Vaga de Telefònica (CNT).

20-27 de juliol: Vaga general i llei

Arribada de la II República: fi de la monarquia borbònica

Així va ocórrer

A finals de gener de 1.930 va caure la dictadura de Primo de Rivera sota la pressió d'una mobilització estudiantil continuada, la recomposició del moviment obrer que es refeia dels anys de repressió sagnant i els desastres de la campanya del Marroc, tot això amb el rerafons internacional del crac del 29. El desgast de Primo de Rivera era evident i els propis militars i el Rei li van acabar retirant el suport.

El general Berenguer va formar govern a principis de febrer del 30. La composició del mateix es va decidir en una reunió entre el Duc d'Alba, Cambó, Maura i el general Berenguer, tot un resum dels interessos que defensava la Monarquia: l'aristocràcia, els diners i l'exèrcit. El nou govern va decretar l'amnistia general, va reconèixer alguns partits i va anunciar eleccions en un intent de salvar el règim monàrquic.

Però els primers mesos de l'any 30 van conèixer un ascens de les mobilitzacions estudiantils (FUE) a Madrid amb l'arribada d'Unamuno i es va estendre la vaga per les Universitats de la resta de l'Estat, però també està en escena el moviment obrer: es recompon la UGT i la CNT, creixen les vagues des de les fàbriques de Bilbao, a les mines, en sectors del camp a Sevilla o Màlaga.

Alguns sectors de la burgesia s'adonen que ja no és possible seguir sostenint la Monarquia sense posar en perill el fons i preparen un recanvi republicà. El maig del 30 es va constituir la *Dreta Liberal Republicana* (Alcalá Zamora), unint-se als partits ja existents: *Acció Republicana* (Azaña), *l'Aliança Republicana* (Lerroux) constituïda quatre anys abans, i el *Partit Radical-Socialista*. El 17 d'agost, en el *Círculo Republicano* de Sant Sebastià, es signa el Pacte de Sant Sebastià entre els partits de la burgesia i els nacionalistes, i es determina un pla per instaurar la República. Es tractava també d'incorporar en el pla al PSOE, la UGT i la CNT.

L'acord del PSOE i la UGT és el de donar suport amb la vaga el pronunciament militar republicà, més tard van acceptar tenir tres ministres socialistes en el primer govern de la República. La CNT es va integrar en el moviment al novembre.

Va créixer el moviment antimonàrquic: míting en la Plaza de Toros de Madrid el 27 de setembre al que van arribar trens i autobusos de totes les províncies. A la tribuna, com passaria el mes següent a València, no havia cap dirigent d'organitzacions obreres, però el creixement del nombre de vagues anava augmentant. Al novembre més de 250.000 treballadors estaven en vaga, va haver enfrontaments amb la policia i diversos morts. A l'octubre es va constituir un Govern Provisional de la República i va preparar un alçament per al 15 de desembre. El capità F. Galán es va anticipar tres dies i va proclamar la República a la seva guarnició de Jaca el dia 12; el seu fracàs va provocar la detenció d'alguns membres del Govern Provisional i l'afusellament immediat de la direcció militar d'aquesta acció.

El dia 15 l'aviació de Madrid va iniciar de nou el moviment, però sense que esclatés la vaga general compromesa per la UGT: les tropes governamentals sufocaren la rebel·lió. A la resta de les ciutats importants la vaga va sortir de vegades amb caràcter d'insurrecció, va ser proclamada la República a molts pobles, el Govern va declarar l'estat de guerra, va il·legalitzar la CNT... però ja estava tocat.

Al gener del 31, encara vigent l'estat de guerra, el Govern va anunciar la convocatòria d'eleccions legislatives per a l'1 de març i de senadors per al 15. Va reprendre força l'agitació estudiantil, mentre el moviment republicà es pronunciava per l'abstenció a les mateixes, la UGT es va sumar a l'abstenció a principis de febrer. El 14 de febrer es donava per

fracassat el projecte: Berenguer va suspendre les eleccions i va dimitir.

El dia 18 es va constituir un nou Govern format per l'oligarquia financera -incloses la catalana (Cambó i la Lliga) i la basca- que es mantenia al costat del rei amb la por d'un esclat revolucionari. Amb el rei també quedava la vella i rànica noblesa. Realment tota la gran burgesia va estar fins el final donant suport la Monarquia, fins i tot les finances internacionals -impulsades pel *Financial Times*- van fer el possible negociant un darrer crèdit per a ajudar a la Monarquia.

El nou Govern, presidit per l'Almirall Aznar, va tornar a obrir les Universitats i va convocar eleccions municipals per al 12 d'abril,

**Eibar. Primera proclamació de la República.
7 del matí del 14 d'abril del 31**

provincials per al 3 de maig i legislatives per a juny. AL mateix temps el Govern Provisional Republicà es reforça, el PSOE aferma els seus lligams amb els republicans, a Catalunya es funda ERC sota la presidència de Macià. Les mobilitzacions per l'amnistia dels processats pels aixecaments republicans i per pertinença al Govern Provisional Republicà aconsegueixen la llibertat dels processats. L'exigència d'amnistia era un crit per la República. A les càrregues policials van seguir més grans manifestacions.

En aquest ambient de mobilitzacions populars es preparen les eleccions: d'un costat la coalició republicana-socialista, de l'altre el

front monàrquic. La Monarquia està convençuda de guanyar les eleccions excepció feta de Madrid, Sevilla i València. Però el resultat de les eleccions del 12 d'abril va donar la victòria aclaparadora en les grans ciutats a la coalició republicana-socialista. A l'endemà, milers de manifestants van sortir als carrers per a aclamar la República. Eibar va proclamar-la a les set del matí del dia 14, a la una de la tarda ho feia Companys des de l'Ajuntament de Barcelona, mitja hora més tarda era Macià qui proclamava la República catalana «com Estat integrant de la Federació ibèrica». A la nit la multitud va obrir les presons. A Madrid milers de persones ocupen els carrers, hi ha càrregues i ferits, el mateix va ocórrer a València, Saragossa,...

Apunts històrics elaborats a partir del llibre: «L'Espanya del segle XX» de M. Tuñón de Lara -Editorial Laia, 3a. edició, juny 1.978-, d'últim capítol del tom I i de l'inici del tom II.

Extractes de "La revolució espanyola"

La perspiciàcia de

«La cadena del capitalisme amenaça altre cop amb trencar-se per la seva anella més dèbil: li ha arribat l'hora a Espanya.

El moviment revolucionari es desenvolupa en aquest país amb tal força que priva a la reacció mundial de la possibilitat de creure en el restabliment de l'ordre en la península ibèrica.

(...) El retard del desenvolupament econòmic d'Espanya ha debilitat inevitablement les tendències centralistes inherents al capitalisme.

(...), el sistema estatal d'Espanya pot ser qualificat «d'absolutisme limitat per pronunciaments periòdics». Alfonso XIII personifica molt bé aquest sistema,

(...) El catolicisme segueix sent fins els nostres dies la religió de l'estat (...). L'estat gasta cada any molts milions de pessetes per a l'Església.

(...) Formant encara avui el 70% de la població, els camperols suporten sobre les seves espatlles tot el pes de l'edifici de l'estat.

(...) (L'exèrcit) S'ha convertit no només en suport de la monarquia, sinó també en l'organitzador del desencant de totes les fraccions de les classes dominants i, abans de res, del seu propi descontentament;

(...) La monarquia espanyola, no trobant suport estable en cap de les classes posseïdores -malgrat que totes hagin tingut necessitat d'ella- va caure una vegada més sota la dependència del seu propi exèrcit. (...) El terrible Primo de Rivera va caure sense un nou pronunciament: senzillament es va desinflar, com un pneumàtic que ensopega amb un clau.

(...) A nivell de la seva direcció, els republicans espanyols es distingeixen per un programa social extremadament conservador: el seu ideal el veuen en la França reaccionària d'avui, creient que amb la república vindrà la riquesa; (...) la seva por davant les masses és més gran que el seu odi a la monarquia.

(...) Sis anys de dictadura de Primo de Rivera van anivellar i comprimir totes

les formes de descontent i indignació.

(...) Els drets aranzelarís massa elevats han provocat un alça de preus, que ha disminuït el poder de compra, ja reduït, del poble.

(...) Però el desenvolupament industrial ha posat dempeus i ha reforçat al proletariat. Sobre una població de 23 milions d'habitants (...) cal contar prop d'un milió i mig d'obers emprats en la indústria, en el comerç i en els transports. A ells cal afegir una xifra aproximadament igual d'obers agrícoles. (...) L'aparició a l'escenari de la història del proletariat espanyol canvia radicalment la situació i obre noves perspectives.

(...) La consigna de República és també, no cal dir-ho, una consigna del proletariat. Tanmateix, per a ell, no es tracta simplement de reemplaçar el rei per un president, sinó d'alliberar radicalment tota la societat de les immundícies del feudalisme. Aquí ocupa un primer plànol la qüestió agrària.

(...) La misèria dels camperols, sobretot a Andalusia i Castella, el domini dels terratinents, de les autoritats i el caciquisme, han portat ja més d'una vegada els obers agrícoles i a la pagesia pobra a manifestar obertament la seva indignació.

(...) La falta de terra i d'aigua, l'esclavatge mitjançant l'arrendament, planteja netament el problema de la confiscació de les grans propietats agràries privades en benefici del camperolat pobre.

(...) La dominació i les riqueses de l'Església determinen una tasca democràtica: separar l'Església de l'Estat i desarmar-la lliurant les seves riqueses al poble. (...)

Les tendències separatistes plantegen a la revolució la tasca democràtica de la lliure autodeterminació nacional. (...). Però, mentre que el «separatisme» de la burgesia catalana no és per a ella -en el seu joc amb el govern de Madrid- més que un instrument contra el poble català i espanyol, el separatisme dels obers i camperols és l'expressió de la seva indignació social. Cal establir una distinció rigorosa entre aquests dos gèneres de separatisme. (...) Els obers defensaran fins el final el dret dels catalans i bascos a organitzar la seva

Trotsky en 1931

1931-1936

vida nacional independent, en el cas que la majoria d'aquests pobles es pronunciés per una separació completa. Això no vol dir, d'altra banda, que els obrers avançats empenyeran als catalans i bascos cap a la independència. Al contrari, la unitat econòmica del país amb una àmplia autonomia de les regions nacionals, presentaria per als obrers i camperols grans avantatges des del punt de vista econòmic i cultural.

(...) Pot esperar-se que la revolució espanyola saltarà per sobre de l'etapa del parlamentarisme? Teòricament, no està exclòs. (...) Però tal perspectiva és poc probable. El proletariat espanyol, malgrat la seva brillant combativitat, no posseeix encara un partit revolucionari reconegut per ell,...

(...), fins i tot si boicotegen les Corts de Berenguer, els obrers avançats haurien d'oposar a les mateixes la consigna de Corts Constituents revolucionàries. (...) Una veritable assemblea constituent no pot ser convocada més que per un govern revolucionari, com a resultat d'un aixecament victoriós dels obrers, soldats i camperols. (...) Abans de conquerir el poder, les masses populars han d'agrupar-se al voltant d'un partit revolucionari dirigent. La lluita per la representació a les Corts en una o altra etapa de la revolució pot facilitar considerablement la solució d'aquesta tasca.

(...) Oposar cruament la consigna de la dictadura del proletariat a les tasques històriques que impulsen avui a les masses cap a la insurrecció, significaria substituir la comprensió marxista de la revolució social per una comprensió bakunista. Seria el millor mitjà de perdre la revolució.

(..) Per tal que una fórmula teòrica correctament concebuda es converteixi en un fet històric viu, cal fer-la penetrar a la consciència de les masses per mitjà de la seva experiència, de les seves necessitats, de les seves exigències. Per a això, no s'ha de dispersar l'atenció de les masses,

sinó reduir el programa de la revolució a un nombre reduït de consignes clares i simples i canviar-les segons la dinàmica de la lluita. En això consisteix la política revolucionària.

(...) la direcció de la Internacional Comunista ha començat per no prendre consciència dels esdeveniments que es desenvolupaven a Espanya.

(...) L'ona sense fre de vagues que condueixen al sacrifici i a la derrota, o que acaben sense resultats, és una de les etapes inevitables de la revolució: és el període del despertar de les masses, de la seva mobilització i de la seva entrada en la lluita.

(...) Tanmateix, el que constitueix en l'etapa actual la força del moviment, la seva espontaneïtat, pot convertir-se demà en la seva debilitat. Admetre que el moviment pugui continuar abandonat a la seva pròpia sort, sense programa clar, sense direcció, equivaldria a admetre una perspectiva sense esperança. (...). Els republicans espanyols, ho hem dit, estan fonamentalment lligats a les actuals relacions de propietat. No es pot esperar d'ells ni l'expropiació de la gran propietat terratinent, ni la liquidació de la situació privilegiada de l'Església catòlica, ni la depuració radical (...) de la burocràcia civil i militar. La camarilla monàrquica seria substituïda simplement per una camarilla republicana i assistiríem a una nova edició de l'efímera i estèril república de 1873-1874

(...) El fet que els caps socialistes s'arrosseguin darrere dels republicans és completament normal. Ahir, la socialdemocràcia donava suport amb l'espatlla dreta a la dictadura de Primo de Rivera. Avui, dona suport amb l'espatlla esquerra als republicans. (...) Per aquest preu, no refusarien, no havent res millor, a col·laborar fins i tot amb la monarquia.

(...) La Confederació Nacional del Treball reuneix sens dubte als elements més combatius del proletariat (...) no podem fer-nos il·lusions pel que fa al futur del anarcosindicalisme com doctrina i mètodes revolucionaris. Per l'absència de programa revolucionari i la incomprensió del paper del partit, l'anarcosindicalisme desarma al proletariat. Els anarquistes «neguen» la política fins el moment que aquesta els agafa pel coll: llavors deixen el lloc lliure a la política de la classe enemiga.

(...) el proletariat té necessitat des d'ara d'una organització que s'aixequi per sobre de totes les divisions polítiques, nacionals, provincials i

Octubre 34: repressió de la insurrecció asturiana.

professionals que existeixen a les seves files, d'una organització que correspongui a l'impuls de la lluita revolucionària actual.(...) La paraula «junta» estretament lligada a tota la història revolucionària espanyola, expressa d'una manera insuperable aquesta idea. (...) la creació de les juntes pressuposa la participació dels comunistes, els anarcosindicalistes, els socialdemòcrates i dels dirigents sense partit de les lluites i les vagues. (...)

24 de gener de 1931.

Butlletí de l'Oposició, nº. 19, març 1931, que havia de servir a Espanya de manifest per a la construcció de l'Oposició sota forma organitzada.

Els límits de la II República (31-36)

Autodeterminació nacional

Ban de F. Macià proclamant la República catalana

«Catalans: Interpretant el sentiment i els anhels del poble que acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com Estat integrant de la Federació Ibèrica. D'acord amb el president de la República federal espanyola, senyor don Niceto Alcalá Zamora, (...), em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quin és en aquests moments la seva voluntat. (...). AL proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que estiguin espiritualment al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem enderrocat, (...). Per Catalunya, pels altres pobles germans d'Espanya, per la fraternitat de tots els homes i de tots els pobles, sapigüeu fer-vos dignes de Catalunya. Barcelona, 14 d'abril de 1931. El president, Francesc Macià.»

1931.

Macià va proclamar la República Catalana i durant uns dies Catalunya va viure independent de l'autoritat del govern espanyol, però tres representants del govern provisional es van traslladar a Barcelona a parlamentar i el dia 17 Macià renunciava a l'anterior proclama republicana i acceptava la creació de la Generalitat i la redacció d'un Estatut. El que finalment aprovaran les Corts tampoc serà el que havia votat el poble en Referèndum.

1934.

L'Aliança Obrera -sense la CNT- decreta la vaga general a Catalunya. El president Companys proclama el "Estat Català dintre de la República Federal Espanyola".

L'Estat Català va durar deu hores perquè l'exèrcit va ocupar els punts neuràlgics de Barcelona.

Reforma agrària

El 32 es vota la reforma agrària. Comença amb les expropiacions dels Grans d'Espanya -en represàlia per la temptativa colpista de Sanjurjo, però un any després, dels milions de persones que havia d'afectar, només s'havien assentat encara no 9.000 famílies en menys de 100.000 hectàrees. Dels 700.000 desocupats a tot l'estat, 400.000 eren assalariats agrícoles.

Els enfrontaments amb la Guàrdia Civil van recórrer Andalusia: Castillblanco, Arnedo, Poble de don Fadrique,...

El 8 de gener del 33 la CNT proclama la insurrecció a nivell estatal. El moviment fracassa. A Casas Viejas (Cadis) es proclama el comunisme llibertari. La repressió arriba amb la Guàrdia d'Assalt, creada per la República per desconfiança cap a la Guàrdia Civil. Entra al poble matant. Un vell anarquista de 70 anys, «Seisdedos» s'atrinxera a casa seva amb la família. La barraca és reduïda amb boles de foc i tots els que en surten són metrallats. Saldo de la repressió: 21 morts, 12 d'ells afusellats sense judici.

Entre Azaña i la base popular s'obre un abisme.

Octubre 34: insurrecció obrera

Lerroux forma govern el 4 d'octubre incloent-hi 3 ministres de la CEDA -que continuava sense reconèixer la República. La UGT crida a la vaga general revolucionària perquè la república "és lliurada als seus enemics". Però la UGT no la impulsa seriosament a nivell estatal i la CGT no li dóna suport: a Madrid ni comença i a Barcelona pren un altre rumb.

Astúries estava essent la regió més conflictiva per les lluites obreres i a més havia anat avançant des de lluites sindicals cap a vagues polítiques. Així, la convocatòria de vaga general revolucionària és presa conseqüentment per l'Aliança Obrera -unió de la UGT i CNT asturianes nascuda el juny del 34 i a la qual en l'últim moment va adherir-se el PC. UHP es converteix en la consigna de la insurrecció: *Unión de Hermanos Proletarios*. No es conformen amb parar la producció, sinó que apliquen el seu caràcter revolucionari, i això vol dir per als miners insurrectes que havia de servir per dur els obrers units al poder. El 6 comença a la conca minera el conjur de les sirenes, pren les casernes de la guàrdia civil, ocupa els pobles i s'obre pas cap a Oviedo amb els dinamiters al capdavant. Es forma el Comitè Revolucionari.

La insurrecció és més feble a Gijón, que no arriba a prendre's, i triomfa a Langreo. S'assalten fàbriques d'armes, però hi ha escassetat de municions. Es declara l'estat de guerra, l'aviació bombardeja pobles i ciutats i hi envien la Legió, mentre arriben les notícies de l'aïllament en què es troben. El Comitè Revolucionari es dissol i crida a la rendició. És desoït i se'n forma un altre que resisteix i organitza la retirada. L'últim punt de resistència és el del Naranco.

La repressió va convertir en cementiris pobles sencers, les tortures van ser salvatges. Els morts es compten per milers.

La Monarquia avui, hereva de Franco

1931-1936

Cinc anys de Dictadura de Primo de Rivera van ser suficients per a aixecar un clam popular que va aconsellar al Rei substituir al dictador per Governos «aperturistes»: el de Berenguer i el d'Aznar. Però aquestes maniobres no van poder salvar a la Monarquia. A la desesperada, el govern va convocar eleccions municipals el 12 d'abril de 1931. Les candidatures republicanes-socialistes van derrotar en les grans ciutats a les monàrquiques. Les mobilitzacions per la República que van seguir van obligar al Rei a marxar a l'exili.

En el rerafons de la caiguda de la Monarquia estaven les ànsies de llibertat dels treballadors i el poble per acabar amb la repressió, la necessitat de la Reforma Agrària, de prendre les terres dels terratinents per a pal·liar la fam i la misèria en el sud, la lluita pels drets nacionals negats per la Monarquia, el seu paper imperialista i sagnant en la seva dominació del Marroc, l'enorme poder i privilegis que acumulava l'Església catòlica...

El nét d'Alfonso XIII, Juan Carlos I, també va arribar de la mà d'una dictadura més llarga i sagnant que la de Primo de Rivera: la de Franco, qui ens va deixar *lligats i ben lligats* a la Monarquia; qui va *educar* a Juan Carlos i l'anomenà hereu en la Llei de Successió.

Contra Franco també es va aixecar un poderós moviment de treballadors, de la joventut i dels pobles que va posar al règim contra les cordes a principis dels 70. De nou els drets democràtics van tenir un paper preponderant, al costat de les reivindicacions del moviment obrer. També el règim que agonitzava va treure els seus maquillatges «aperturistes» (Arias Navarro, l'esperit del 12 de febrer, ... Suárez), però aquesta vegada no va passar el mateix que en 1931. El PCE i el PSOE -els grans partits dels treballadors- van pactar la «Reforma» del règim amb la Monarquia i el franquisme, i van evitar la «Ruptura» democràtica amb el mateix, és a dir, la República. Així van traïr les ànsies de llibertat dels treballadors. Ni tan sols van permetre al poble escollir entre

Monarquia o República. Sota l'amenaça de la regressió i el vot de la por es va imposar la Constitució, així i tot, Euskadi la va rebutjar.

La maniobra del franquisme per a canviar l'inevitable però preservant el que li era essencial va ser un èxit, i va aconseguir restaurar la Monarquia. Aquesta va sumar els nous elements democràtics imposats al carrer (legalització de partits i sindicats,...) als vells pilars del règim franquista: el poder de l'Església catòlica, el dels militars, el dels terratinents fusionats amb el capital financer, la *unitat de la pàtria*, el seu paper imperialista de segon ordre... els quals, agreujats per gairebé 50 anys de franquisme, són la causa que perdurin avui els vells problemes democràtics pels quals va caure Alfonso XIII a 1931 i que la II República no va arribar a resoldre.

Sota aquesta *reconversió* del PSOE, de republicà a monàrquic, hem vist els més formidables canvis en el que deien i feien els Governos González: del NO a l'OTAN es va passar al si que demanaven els militars i exigiria la Corona i a enviar tropes al seu servei; del dret d'autodeterminació dels pobles i la lluita contra la repressió policial es va passar a la LOAPA, els GAL i el Pacte anti-terrorista o la reforma de la llei de Partits amb el PP; de l'odi a les forces repressives franquistes es va passar a descobrir la Guàrdia Civil i Llei Corcuera; de la ruptura amb l'Església es va passar a aplicar el Concordat de la UCD, a sostenir-la directa i indirectament (concerts als centres d'ensenyament i sanitat religiosos...); d'exigir la Reforma Agrària es va passar a enviar a la Guàrdia Civil contra les ocupacions de terres i a tancar la boca amb la misèria del PER, afegint la «novetat» de les lleis d'estrangeria per a garantir una mà d'obra esclava especialment al camp; i ja no diguem la renúncia a tota mesura econòmica al servei dels

treballadors, ja que de totes aquelles paraules dels 70 només queden atur, reconversions, privatitzacions, ocupació precària, Reforma Laboral...

El PCE, en la transició, va ser el primer a reconèixer la bandera monàrquic-franquista. Més tard, amb Izquierda Unida, va intentar escapar al fracàs de l'estalinisme, però no va fer sinó seguir el rastre de la socialdemocràcia, acollint-se a totes aquelles mesures de Reforma del capitalisme que, per impossibles, el PSOE anava desestimant en la seva labor de Govern, i com no! defensant la Constitució i volent ser més monàrquic que ningú. El vam trobar primer en el Pacte de Ajuria Enea en suport de la repressió, més tard abstenint-se a la il·legalització de Batasuna o recolzant el front «anti-

1969. Franco designa sucesor a Juan Carlos a les Corts

terrorista», volent reformar l'ONU o la UE, dos centres de poder del capitalisme...

En les seves transformacions, aquests dos grans partits van anar deixant la major part de les seves bases de treballadors i joves. El PCE avui només és l'ombra del que va ser en els 70, el PSOE s'ha convertit en un aparell electoral. En vista de tot el succeït, ¿no és hora que aquells militants del PSOE o del PCE que van creure que aquell era l'únic camí possible reflexionin i lluitin al costat de les forces que seguim impulsant la lluita per la República i el Socialisme?

Avui com ahir, hi ha motius

Monarquia NO! República!

No deixa de ser una ironia de la història que, més de 70 anys després, els néts d'Alfonso XIII i de Juan Bautista Aznar presideixin les mateixes institucions que els seus avantpassats.

En aquestes més de set dècades els problemes estructurals que van provocar la caiguda de la monarquia segueixen sense resoldre.

Les classes dirigents van ser sempre incapaces de governar en el seu propi nom.

Avui com ahir: avi i nét

L'endarreriment econòmic «va afeblir les tendències centralistes inherents al capitalisme» deia Trotsky.

Una vegada i una altra els diferents sectors burgesos han recorregut a un àrbitre que, armes en mà, posés ordre elevat-se per sobre dels diferents clans burgesos.

Incapaç d'escometre ni una sola de les tasques de les velles revolucions burgeses, i desunits, els diversos sectors de la burgesia arrossegueu els problemes estructurals del país i s'aferren a l'àrbitre, a la monarquia, per a preservar així el seu sistema capitalista.

L'actual règim que presideix Juan Carlos I no representa la «modernitat» sinó l'endarreriment; no és un règim democràtic burgès, sinó un absolutisme senil obligat a fer concessions democràtiques parcials per a preservar el cor de les velles institucions.

Han passat més de 70 anys i la Reforma Agrària, l'autodeterminació de les nacionalitats, l'endarreriment industrial, la separació d'Església i Estat i el problema colonial marroquí segueixen sent tasques pendents de resolució.

La lluita per la República segueix vigent.

Mentre els dirigents de PSOE, IU, CCOO i UGT parlen de «progrés i modernitat de l'esquerra» i s'agenollen davant la Corona, el nostre partit segueix

lluitant per la República i contra la Monarquia, perquè els principals arguments pels quals els nostres avis van lluitar avui segueixen tenint validesa:

* La Monarquia -continuadora del franquisme- és sinònim de centralisme i repressió contra els pobles, de GAL i guerra bruta, de "Llei antiterrorista", "Llei de partits polítics", i il·legalitzacions. Volem una República que acabi amb la repressió i el terrorisme de l'Estat. Una República de repúbliques. Que garanteixi el dret d'autodeterminació de les nacions. Estem per la República basca, catalana i gallega, perquè la república ha de ser una unitat lliure de pobles lliures.

* La Monarquia és garantia de misèria per al camp del sud on avui a l'explotació dels jornalers suma la dels immigrants. Volem una República que acabi amb els grans terratinents a Andalusia i Extremadura, reorganitzant les terres sota el control dels jornalers. Una República que derogui la Llei d'Estrangeria.

* La Monarquia assegura un lloc privilegiat per a l'Església catòlica. Volem una República que separi definitivament l'Església de l'Estat, acabant amb el finançament directe

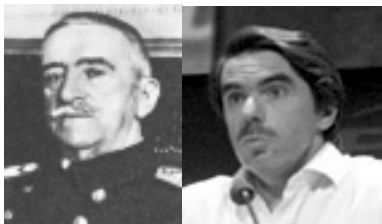
i indirecta a l'Església, defensant el dret a una escola i una sanitat públiques i de qualitat.

* La Monarquia fa perviure el nucli del vell aparell d'Estat franquista. Volem una República que aprofundeixi la democràcia, dissolent la Guàrdia Civil i altres cossos repressius.

* La Monarquia sosté les restes de l'imperi i al mateix temps assegura la subordinació de l'Estat espanyol a l'imperialisme nord-americà. Volem una República que retorni Ceuta i Melilla al Marroc. Que asseguri la independència de l'imperialisme sortint de l'OTAN, fent tornar les tropes de L'Iraq i Afganistan i posant fi a quanta operació d'agressió porten a terme amb o sense vist-i-plau de l'ONU.

¡¡ Cal l'abolició de la Monarquia! ¡¡ Cal la República!

Però si mirem les limitacions de la II República veurem que, tot i sent un enorme pas endavant respecte a la Monarquia, no va ser suficient per a resoldre de manera efectiva aquests problemes, i només les accions revolucionàries destinades a convertir aquella República en una República Obrera -dels treballadors- podien efectivament resoldre les necessitats de tota la població... per això la nostra república duu la bandera roja.

Avui com ahir: avi i nét

Madrid. Proclamació de la II República. 14/4/31